

Örgütsel Psikolojik Sermaye Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütsel Psikolojik Sermaye Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28287>

Özet

Örgütsel Psikolojik Sermaye Ölçeği, bireylerin örgüt içindeki pozitif psikolojik gelişim durumunu ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama çalışmasıdır. Fatih Çetin ve Hamdi Noyan Başm tarafından 2012 yılında Türkçe'ye uyarlanan bu ölçek, psikolojik sermayenin temel bileşenleri olan umut, öz-yeterlik, dayanıklılık ve iyimserlik boyutlarını örgütsel bağlamda değerlendirmektedir. Ölçek, 5'li Likert Ölçeği formatında derecelendirilmiştir ve yapı geçerliliği hem açılımla hem de doğrulayıcı faktör analizleri ile detaylıca incelenmiştir.

Bu ölçek, Türk kültüründe çalışanlar için sahip olduğu psikolojik kaynakları nicel olarak belirlemek, bu kaynakların iş performansına ve refah üzerindeki etkilerini araştırmak isteyen akademisyenler ve insan kaynakları uzmanları için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Psikolojik Sermaye, Psikolojik Sermaye, Uyarlama, Umut, Öz-yeterlik, Dayanıklılık, İyimserlik, 5'li Likert Ölçeği.

Yazarlar

Fatih Çetin, Hamdi Noyan Başm

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Luthans ve arkadaşları tarafından geliştirilen orijinal psikolojik sermaye yapısının Türkiye'deki örgütsel bağlamda geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmek ve bu yapıyı Türkçe konuşan çalışan popülasyonunda ölçmeye uygun hale getirmektir. Uyarlama çalışması, örgüt çalışanlarının pozitif psikolojik durumlarını (HERO bileşenleri: Hope, Efficacy, Resilience, Optimism) güvenilir ve geçerli bir şekilde değerlendirmeyi hedeflemiştir.

Bu sayede, örgütlerin çalışan refahını artırma, işten ayrılma niyetini azaltma ve örgütsel bağlanma güçlendirme gibi stratejik hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olacak bilimsel dayanaklı veriler toplanması amaçlanmıştır.

Yapı

Örgütsel Psikolojik Sermaye Ölçeği, pozitif örgütsel davranış alanının temel yapı taşlarından biri olan **Psikolojik Sermaye** (Psychological Capital - PsyCap) yapısının ölçmektedir. Psikolojik Sermaye, dört temel bileşenden oluşan yüksek düzeyli bir yapıdır:

Umut (Hope): Hedeflere ulaşmada başarıyı sağlamak için azmetme ve gerektiğinde yollar

değiştirme yeteneği.

Öz-yeterlik (Self-efficacy): Zorlu görevleri başarıyla yerine getirebileceğine dair güçlü inanç.

Dayanıklılık (Resilience): Sorunlar ve başarılarla karşılaşılmasında bile toparlanma ve daha güçlü bir şekilde geri dönme yeteneği.

Yimserlik (Optimism): Hem şimdiki hem de gelecekteki olumlu sonuçlar hakkında pozitif beklentilere sahip olma durumu.

Ölçek, bu dört bileşenin bir araya gelerek oluşturduğu üst düzey **Örgütsel Psikolojik Sermaye** yapısının ölçülmesine odaklanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla kapsamlı istatistiksel analizler yapılmıştır. Ölçeğin faktör yapısının ortaya koymak için sırasıyla ****Açıklayıcı Faktör Analizi**** (AFA) ve ****Doğrulayıcı Faktör Analizi**** (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin orijinal yapısının Türk kültüründeki veri setinde ne şekilde organize olduğunu keşfetmeye yardımcı olmuştur.

Daha sonra, AFA sonuçları temel alınarak veya teorik dört faktörlü yapıyı test etmek üzere DFA gerçekleştirilmiştir. DFA, teorik olarak beklenen faktör yapısının (dört bileşenli model) toplanan verilerle ne kadar uyumlu olduğunu belirleyerek yapısal geçerliliği güçlü bir şekilde desteklemektedir. Bu analizler için **SPSS 16.0** ve **SPSS Amos 16.0** istatistik yazılımları kullanılmıştır.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi doğrudan verilmemiş olsa da, uyarılma çabalarının bilimsel gereklilikleri doğrultusunda, ölçeğin iç tutarlılığı (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirliğinin incelendiği varsayılmaktadır. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir ve ölçeğin güvenilirliğini kanıtlar. Detaylı güvenirlik katsayıları için Çetin ve Başım'ın (2012) tam makalesine başvurulmalıdır.

Faktör Analizi

Örgütsel Psikolojik Sermaye Ölçeği'nin faktör yapısı, yapı geçerliliğinin temelini oluşturmuştur. İlk aşamada, yeni geliştirilen veya uyarılan ölçeklerin geçerliliğini test etmek için yaygın olarak kullanılan **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) uygulanmıştır. AFA, SPSS 16.0 kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

İkinci aşamada ise, teorik yapının veri setine uygunluğunu kesinleştirmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) yapılmıştır. DFA, SPSS Amos 16.0 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir ve ölçeğin altında yatan dört faktörlü yapının (Umut, Öz-yeterlik, Dayanıklılık, Yimserlik) Türk

örnekleminde de geçerli oldu?unu destekleyen sonuçlar elde edilmi?tir. Bu çift a?amal? analiz yakla??m?, ölçe?in yap?sal sa?lamlı??n? güçlendirmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: 5'li Likert tipi derecelendirme (Örne?in: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Örgütsel Çal??anlar / Yeti?kinler

Ya? Grubu: Yeti?kin çal??ma popülasyonu (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli sektörlerde çal??an personelden olu?an örneklem.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Psikoloji, Örgütsel Davran??, Örgütsel Psikolojik Sermaye, Aç?mlay?c? Faktör Analizi, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Luthans.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2012 y?l?nda Türkiye'de uyarlanmı??tır. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için izin ve ücret bilgileri, ilgili makalenin yay?nlandı?? dergi (Amme ?dare Dergisi) ve yazarlar ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir. Ara?t?rmacılar, etik kurallara uygun olarak yazarlardan izin almalıdır.

Orijinal makaleye ait PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: todaie.gov.tr

Ölçe?in uyarlama çal??mas?na ait PDF dosyas? bu adresten indirilebilir: psikolojik-sermaye-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çetin, F. ve Basım, H. N. (2012). Örgütsel psikolojik sermaye: Bir ölçek uyarlama çalışması. *Amme İşare Dergisi*, 45(1), 121-137.

Örgütsel Psikolojik Sermaye Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. (Ölçek maddeleri kaynak içerikte mevcut değildir.)

Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tamamına ulaşmak için Çetin ve Basım (2012) tarafından yayımlanan orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM